

## 7440 Sayılı Kanun Kapsamında Kayda Alınan Emtia İçin Ayrılan Karşılığın Ortaklara Dağıtılmasının Muhasebeleştirilmesi Hk.

|            |                                                                          |
|------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Belge türü | Özelge                                                                   |
| Kanun      | SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*) |
| Özelge no  | E-27575268-105[2024-952]-92026                                           |
| Tarih      | 11.02.2026                                                               |

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-27575268-105[2024-952]-92026

11.02.2026

Konu : 7440 Sayılı Kanun Kapsamında Kayda Alınan Emtia İçin Ayrılan Karşılığın Ortaklara Dağıtılmasının Muhasebeleştirilmesi Hk.

.....

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; .....Vergi Dairesi Müdürlüğünün ..... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun "İşletme kayıtlarının düzeltilmesi" başlıklı 6 ncı maddesi kapsamında, aktife

kaydettiğiniz emtia tutarlarını, pasifte karşılık hesabı ayırmak suretiyle "525-Kayda Alınan Emtia Özel Karşılık Hesabı"na kaydettiğinizi belirterek, söz konusu karşılık hesabının "131-Ortaklardan Alacaklar" hesabı ile kapatılmasının mümkün bulunup bulunmadığı hususunda Defterdarlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun "İşletme kayıtlarının düzeltilmesi" başlıklı 6'ncı maddesinde; "(1) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dâhil), işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler. Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz.

b) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

c) Bu fıkranın (a) bendi uyarınca beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez. Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

ç) Bu fıkranın (a) bendi kapsamında bildirilen kıymetlerin satılması hâlinde satış bedeli, bunların deftere kaydedilen değerinden düşük olamaz.

d) Özel tüketim vergisi konusuna giren malları bu fıkranın (a) bendi kapsamında beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan özel tüketim vergisini, bu fıkranın (c) bendinde belirtilen beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri hâlinde bu mallar bakımından 4760 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

e) Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin olarak geçmişe yönelik vergi cezası uygulanmaz.

..."

hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, 1 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliğinin "A- İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HÂLDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLARIN KAYDA ALINMASI" başlıklı bölümünün "6- Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali" başlıklı kısmında, "Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacaktır.

Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir.

Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise beyan ettikleri emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedeceklerdir." açıklamaları bulunmaktadır.

Diğer taraftan, tekdüzen muhasebe sisteminin uygulanmasına ilişkin açıklamalar, 26/12/1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ve daha sonra bu konuda yayımlanan diğer tebliğlerde yapılmış bulunmaktadır.

Anılan Tebliğin "V- TEKDÜZEN HESAP ÇERÇEVESİ, HESAP PLANI VE HESAP PLANI AÇIKLAMALARI" bölümünde;

"13-Diğer Alacaklar" hesap grubunun, herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok bir yıl içinde tahsil edilmesi düşünülen senetli, senetsiz alacaklar ile bu gruba ait şüpheli alacak ve şüpheli alacak karşılığının izlenmesini sağlayan hesaplardan oluştuğu,

"131-Ortaklardan Alacaklar" hesabının; işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısı ile (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarların izlendiği hesap olduğu, alacağın doğması halinde hesaba borç, tahsili halinde ise alacak kaydedileceği,

"33- Diğer Borçlar" hesap grubunun; herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok bir yıl içinde ödenmesi düşünülen borçların kaydedildiği hesapları kapsadığı,

"331- Ortaklara Borçlar" hesabının ise işletmenin, esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla ortaklara (ferdi işletmelerde işletme sahibine) borçlu bulunduğu tutarların izlendiği hesap olduğu ve borcun doğması halinde hesaba alacak, ödenmesi halinde ise borç kaydedileceği"

belirtilmiştir.

Buna göre, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarınızda yer almayan ve 7440 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 1/c fıkrası kapsamında beyan edilen emtia için ayrılan ve "525-Kayda Alınan Emtia Özel Karşılık Hesabı"na alacak kaydedilen tutarlar, ortaklara dağıtılması halinde sermayenin unsuru sayılmakta olup, bu kapsamda söz konusu karşılık hesabında yer alan tutar kadar şirketinizin ortaklarından olan alacaklarının izlendiğı "131- Ortaklardan Alacaklar" hesabında tutar bulunması halinde söz konusu karşılığın bu hesaptan mahsup edilebileceğı, anılan hesapta karşılık kadar tutar bulunmaması halinde "331-Ortaklara Borçlar" hesabına mahsup edilmek suretiyle ortaklara dağıtılması mümkün bulunmaktadır. Bu şekilde, emtia için ayrılan karşılığın ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılarak, vergilendirilmesi söz konusu olmayacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026